

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 16Co/89/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6415895826
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivica Hanusková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2017:6415895826.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivica Hanuskovej a sudcov Mgr. Štefana Baláža a JUDr. Alexandra Mojša, v právnej veci žalobcu S. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. XXX/XX, U. nad H., právne zastúpeného Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, Košice, IČO: 47 234 466, proti žalovanému POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, v konaní o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 4C/293/2015-63 zo dňa 30. 11. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Karloveské rameno 8, Bratislava, vydaného v konaní pod sp. zn. SR 02902/14 dňa 08. 08. 2014. Žalobca sa zrušenia rozhodcovského rozsudku domáhal na základe dôvodov uvedených v §-e 45 ods. 1 písm. e), i), j), k), l) zákona č. 335/2014 Z. z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej v texte „zákon č. 335/2014 Z. z.“) na tom skutkovom základe, že rozhodcovská zmluva, na podklade ktorej mala byť daná právomoc rozhodcovského súdu, je neplatná z dôvodu porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Navyiac rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka spotrebiteľského rozhodcovského konania na plnenie, ktoré odporuje dobrým mravom a z dôvodu, že rozhodcovský rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

2. Okresný súd žalobe nevyhovel s odôvodnením, že žalobca podal žalobu 04. 08. 2015, urobil tak po uplynutí zákonnej lehoty na podanie žaloby uvedenej v §-e 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní (ďalej v texte „zákon č. 244/2002 Z. z.“). Okresný súd tak dospel k záveru, že právo žalobcu domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku zaniklo, nakoľko ust. §-u 48 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej v texte „Exekučný poriadok“) sa vzťahuje na rozhodcovské konanie vydané v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 335/2014 Z. z.

3. O trovách konania rozhodol okresný súd podľa §-u 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného do 30. 06. 2016 (ďalej v texte „OSP“).

4. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Nestotožnil sa s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého podal žalobu po uplynutí zákonnej lehoty v zmysle §-u 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z., nakoľko okresný súd neaplikoval v predmetnej veci právne predpisy účinné v čase podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, teda neaplikoval ust. §-u 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. (prechodné ustanovenia). Po tom, ako bol upovedomený o začatí exekučného konania, postupoval v súlade s § 48 ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01. 01. 2015, na ktorý odkazuje

ako na osobitný predpis zákon č. 335/2014 Z. z.. Žalobcovi bolo upovedomenie o začatí exekúcie doručené dňa 22. 07. 2015 a následne prostredníctvom právneho zástupcu doručil dňa 04. 08. 2015, t. j. v 14-dňovej lehote na podanie námietok žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Uznal, že k podaniu žaloby došlo z jeho strany síce po uplynutí 30 dňovej lehoty na jej podanie od doručenia samotného rozhodcovského rozsudku tak, ako to predpokladal zákon č. 244/2002 Z. z., avšak v lehote na podanie žaloby v zmysle ustanovení zákona č. 335/2014 Z. z. v spojitosti s uvedenými ustanoveniami Exekučného poriadku. Z prechodných ustanovení zákona č. 335/2014 možno vyvodiť, že lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku vyplývajúca z §-u 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. je aplikovateľná aj v prejednávanej veci, ak už skôr pred 01. 01. 2015 došlo k začatiu plynutia lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku. Zdôraznil, že ustanovenia o osobitnej lehote na podanie žaloby v lehote na podanie námietok v zmysle Exekučného poriadku nie je dotknuté prechodným ustanovením o aplikácii lehoty na podanie žaloby, ktorá začala plynúť pred 01. 01. 2015 v zmysle ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z.. Na záver poukázal na samotný účel prijatej zmeny právnej úpravy, ako aj logický a gramatický výklad uvedených právnych predpisov a mal za to, že zákonodarca mal v úmysle prijatou právnou úpravou umožniť spotrebiteľom podať žalobu o zrušenie tých rozhodcovských rozsudkov, ktoré sa stali exekučnými titulmi, a zároveň neboli spotrebiteľmi napadnuté v lehote na podanie žaloby o ich zrušenie, ktorá im márne uplynula 30 dní po doručení rozhodcovského rozsudku. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

5. Vyjadrenie k odvolaniu nebolo podané.

6. Okresný súd vydal napadnutý rozsudok dňa 30. 11. 2015 s tým, že vec bola predložená Krajskému súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolaciemu, dňa 11. 02. 2016. Dňom 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej v texte „CSP“), ktorý v zmysle §-u 470 ods. 1 stanovuje, že ak nie ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa prvej vety ods. 2 §-u 470 CSP však platí, že právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Zohľadňujúc vzájomnú koreláciu ustanovení §-u 470 ods. 1 CSP a §-u 470 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem, rešpektuje ale procesný účinok tých odvolaní, ktoré boli podané do 30. 06. 2016, a ktorý účinok zostal zachovaný aj po 30. 06. 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej (od 01. 07. 2016) účinnej právnej úpravy o odvolaní a odvolacom konaní sa v prípade týchto odvolaní nemôžu uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery vyjadrené v rozhodnutí Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 36/1995).

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalobcu, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania v zmysle ust. §-u 379 a §-u 380 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa §-u 385 ods. 1 (a contrario) CSP, rozsudok súdu prvej inštancie podľa §-u 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie podľa §-u 391 ods. 1 CSP.

9. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom okresného súdu, podľa ktorého žalobcovi lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014 podľa §-u 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. uplynula (dňa 15. 09. 2014).

10. Podľa §-u 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. na trvanie a plynutie lehoty na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorá začala plynúť pred 1. januárom 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014; ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté.

11. Podľa §-u 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z., ak bol podaný návrh na začatie exekúcie, môže spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podať za podmienok podľa osobitného predpisu aj v exekúcii.

12. Podľa §-u 48 ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 01. 01. 2015, exekútor poverený vykonaním exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní podľa osobitného predpisu (4ead) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/>

ZZ/1995/233/20150101.html> v upovedomení o začatí exekúcie poučí povinného, ktorý je spotrebiteľom, o možnosti podať v lehote na podanie námietok proti exekúcii žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa osobitného predpisu. Poučenie musí obsahovať aj vzor žaloby podľa osobitného predpisu.4g) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1995/233/20150101.html>>).

13. Poznámka 4ead) odkazuje na zákon č. 335/2014 Z. z.

14. Poznámka 4g) odkazuje na prílohu k zákonu č. 335/2014 Z. z.

15. Podľa §-u 243d ods. 1, 2 Exekučného poriadku účinného od 01. 01. 2015 exekučné konanie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu,4ead) vydaného pred 1. januárom 2015, možno začať len do troch mesiacov od účinnosti tohto zákona. Na základe návrhu na vykonanie exekúcie podaného po tejto lehote nemožno udeliť poverenie na vykonanie exekúcie; rozhodcovské rozhodnutie prestáva účastníkov rozhodcovského konania zaväzovať. Na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu,4ead) a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

16. Vzhľadom na vyššie uvedenú právnu úpravu je možné dospieť k záveru, že Exekučný poriadok účinný od 01. 01. 2015 umožňuje povinnému, ktorý je spotrebiteľom, podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok proti exekúcii (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku), ak bolo exekučné konanie voči nemu začaté do 01. 04. 2015 na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014. Nemožno teda opomenúť § 46 ods. 3 zákona č. 233/2014 Z. z., ktorý pre prípad začatia exekučného konania spotrebiteľa oprávňuje na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku na základe novej lehoty, teda lehoty, ktorá nie je v žiadnom súvisi s lehotou, ktorá bola spotrebiteľovi poskytnutá v zmysle §-u 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z.. Exekučný poriadok účinný od 01. 01. 2015 totiž umožňuje oprávnenému začatie exekučného konania na základe právoplatného rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014 v lehote troch mesiacov od účinnosti tohto zákona, t. j. do 01. 04. 2015. Od 01. 04. 2015 poverenie na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014 udeliť nemožno. Ak v tejto lehote, teda do 01. 04. 2015 exekučné konanie začalo, môže spotrebiteľ žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podať aj za podmienok osobitného predpisu, teda podľa Exekučného poriadku aj v exekúcii, a to na základe novej právnej úpravy Exekučného poriadku účinnej od 01. 01. 2015 (§ 48 ods. 2 Exekučného poriadku). Na uvedenom právnom závere nič nemení ani prechodné ust. §-u 243d ods. 2 Exekučného poriadku.

17. Predpokladom prechodného ustanovenia Exekučného poriadku - § 243d ods. 2 bolo, aby všetky rozhodcovské rozsudky v spotrebiteľských sporoch boli predložené orgánom verejnej moci na kontrolu (v rámci exekúcie), pri ktorej by sa v prvom rade skúmalo to, či neboli vydané na základe neprijateľnej rozhodcovskej doložky. Exekučné konanie by podľa § 243d ods. 2 v takomto prípade síce prebehlo podľa predchádzajúcej úpravy Exekučného poriadku účinnej do 31. 12. 2014, avšak oprávnenie povinného spotrebiteľa podať v rámci tohto exekučného konania (ktoré začalo po 01.01.2015 do 31.03.2015) žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku umožňuje prechodné ustanovenie §-u 73 ods. 2 za bodkočiarkou zákona č. 335/2014 Z. z., ktoré výslovne uvádza, že ustanovenie § 46 ods. 3 tým nie je dotknuté, teda, že ustanovenie § 46 ods. 3 zák. č. 335/2014 Z. z. platí bez ohľadu na to, či spotrebiteľovi už lehota na podanie žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa § 41 ods. 1 zák. č. 244/2003 Z. z. uplynula.

18. V záujme ochrany spotrebiteľa v súvislosti so zmenou právnej úpravy zákonom č. 335/2014 Z. z. sa v prechodnom období v rámci prebiehajúcej exekúcie na základe rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014 pripúšťa možnosť podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle nových pravidiel (§ 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z.), a to aj keby bola lehota na podanie žaloby už zmeškaná. Iným výkladom by znenie §-u 73 ods. 2 veta za bodkočiarkou zákona č. 335/2014 Z. z. stratilo svoj účel. Uvedeným výkladom sa poskytne ochrana aj tým spotrebiteľom, ktorí zmeškali lehotu na podanie žaloby na zrušenie rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný do 31. 12. 2014 a súčasne začalo exekučné konanie od 01. 01. 2015 do 31. 03. 2015. Od 01. 04. 2015 už takýto vydaný rozhodcovský rozsudok, ak exekučné konanie do 01. 04. 2015 nezačalo, účastníkov rozhodcovského konania nezaväzuje. V exekučných konaniach začatých po 01. 04. 2015 poskytol takýmto účastníkom exekučného konania

ochranu priamo štát tým, že zákonom vylúčil účinky rozhodcovského rozsudku definovaného v § 243d ods. 1 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 03. 2017 a nedovolil vydať poverenie na vykonanie exekúcie na základe takéhoto rozhodcovského rozsudku.

19. Zákonodarcu mal prijatou právnou úpravou v úmysle umožniť spotrebiteľom podať žalobu o zrušenie tých rozhodcovských rozsudkov, ktoré sa stali exekučnými titulmi, a ktoré rozhodcovské rozsudky boli vydané do 31. 12. 2014 a zároveň neboli spotrebiteľmi napadnuté v lehote na podanie žaloby o ich zrušenie, ktorá im už márne uplynula 30. dňom po doručení rozhodcovského rozsudku. V opačnom prípade by prechodné ust. obsiahnuté v §-e 73 ods. 2 zákona č. 335/2014 Z. z. veta za bodkočiarkou, bolo len nadbytočným a nemalo by právne relevantný význam.

20. Skutočnosť, že exekútor poverený vykonaním exekúcie mal povinného, teda spotrebiteľa poučiť o možnosti podať v lehote na podanie námietok proti exekúcii žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku podľa osobitného predpisu, a napriek tejto povinnosti ho nepoučil, nezabavuje spotrebiteľa možnosti podať túto žalobu v určenej lehote.

21. Okresný súd sa s ust. §-u 73 ods. 2 za bodkočiarkou - zákona č. 335/2014 Z. z., podľa ktorého ust. §-u 46 ods. 3 zákona č. 335/2014 Z. z. tým nie je dotknuté, vôbec nevysporiadal. Rozhodnutie okresného súdu je v dôsledku vyššie uvedeného právneho záveru odvolacieho súdu vecne nesprávne, pretože ak spotrebiteľ podal žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku v lehote na podanie námietok proti exekúcii začatej dňa 24. 03. 2015 na základe rozhodcovského rozsudku vydaného do 31. 12. 2014, podal ju podľa §-u 73 ods. 2, veta za bodkočiarkou zákona č. 335/2014 Z. z., včas. Okresný súd použil správny právny predpis na právne posúdenie veci, ale ho nesprávne interpretoval.

22. Okresný súd tak v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal v prejednávanej veci dôkazy, pokiaľ ide o posúdenie samotného nároku žalobcu, ak z dôvodu, že považoval žalobu podanú po uplynutí zákonnej lehoty, neposúdil rozsudok stáleho rozhodcovského súdu, ktorého zrušenia sa žalobca domáhal. Úlohou okresného súdu tak po zrušení a vrátení veci bude posúdiť prioritne to, či rozhodcovský súd mal právomoc predmetný rozhodcovský rozsudok vydať, prípadne i ďalšie dôvody, na základe ktorých sa žalobca zrušenia tohto rozhodcovského rozsudku domáha. Doplnenie, resp. opakovanie dokazovania v prejednávanej veci zo strany odvolacieho súdu nie je účelné, ak v danej veci okresný súd dosiaľ žiadne dokazovanie nevykonal. Odvolaciemu súdu tak neostávalo iné, ako napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie.

23. Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd v zmysle §-u 396 ods. 3 CSP aj o trovách odvolacieho konania.

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3: 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 CMP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).